

Biblioteca școlară – fundament al calității procesului de învățământ

Asist. univ. drd. Claudia Doroftei
Universitatea din Oradea

***Abstract:** School library does not compete the educational process, in fact it tries to complete it. The school library gives the right reference material for individual researches and bibliographical documents, which is so useful to all. From an intellectual point of view, reading prepares for reflection, for setting up the spirit and for the growth of the field of knowledge.*

***Key-words:** School library; educational process*

În școala modernă contemporană au loc transformări, atât în legătură cu structura și conținutul procesului instructiv-educativ cât și în legătură cu tehnologia acestuia. Legătura școlii cu știința, cu tehnica și creația literar-artistică, în genere cu viața, nu mai constituie în cele mai multe cazuri un deziderat, ci un fapt real.

Procesul de diferențiere a învățământului se desfășoară atât în direcția adâncirii în domeniile cunoașterii științifice, cât și în direcția satisfacerii în cât mai mare măsură a intereselor, aptitudinilor și particularităților psiho-individuale ale elevilor.

Bibliotecile școlare trebuie să devină surse de informare permanentă și la zi, prezențe active în viața și lumea elevilor, iar cei care răspund de activitatea lor, respectiv bibliotecarii școlari și cadrele didactice, trebuie să aibă în vedere găsirea unor noi forme și metode de muncă cu cartea, care să corespundă cât mai bine procesului de modernizare a învățământului. Această modernizare vine în întâmpinarea ideii că elevul trebuie să fie pregătit bine și din timp pentru viitor, și că el trebuie să devină totodată cât mai receptiv la nou, capabil să studieze și să se informeze singur.

Instituțiile noastre de învățământ superior dispun azi atât de o bogată experiență în pregătirea cadrelor de bibliotecari cât și de directive clare în orientarea activității lor. Succesul muncii bibliotecarului nu este însă asigurat numai de cunoștințele și deprinderile însușite în instituțiile specializate de învățământ, ci mai ales de înțelegerea rolului important pe

care îl are astăzi în opera de formare a tineretului, de pasiunea și capacitatea sa de dăruire. Oricât de minuțios ar fi analizată activitatea bibliotecarului, aceasta nu se poate delimita în mod categoric față de atribuțiile general educative ce revin școlii și întregului personal didactic.

Activitatea bibliotecarului școlar nu poate fi concepută în afara ansamblului activităților educative specifice școlii. Ea se integrează organic, se întrepătrunde cu întreaga acțiune educativă a școlii și devine astfel o componentă a întregului proces instructiv-educativ. De aceea, cunoașterea aspectelor generale ale programului de educație pe care îl înfăptuiește școala, precum și cunoașterea problemelor instructiv-educative specifice diferitelor activități din școală constituie adevăratele puncte de pornire ale organizării activității muncii bibliotecarului.

Munca de organizare a bibliotecii școlare presupune, pe lângă cunoștințele de biblioteconomie modernă pe care le posedă fiecare bibliotecar, cunoașterea aspectelor specifice școlii în care își desfășoară activitatea biblioteca respectivă și a principiilor de modernizare a învățământului actual. Fără îndoială că dintre factorii de bază, care orientează modul de organizare a bibliotecii, nu pot lipsi indicațiile pe care le cuprind programele și manualele școlare, sfatul directorului, al profesorilor de specialitate, al diriginților și învățătorilor. În funcție de toți acești factori, biblioteca școlară trebuie să fie astfel organizată încât să poată satisface în cât mai mare măsură cele trei obiective fundamentale ale activității ei specifice:

- sprijinirea procesului de adâncire a cunoștințelor și de formare a deprinderilor de lectură și studiu, urmărite prin fiecare obiect de învățământ și prin întreaga activitate didactică;
- lărgirea permanentă a orizontului cunoașterii științifice în direcția progreselor înregistrate de știință, tehnică, artă, în societatea noastră;
- dezvoltarea maximală a individualității fiecărui copil.

În funcție de aceste obiective, biblioteca școlară modernă realizează un proces de organizare complexă sub raportul specializării pe principalele direcții ale cunoașterii științifice, asigurând astfel o apropiere a cărții de copilul-elev.

Alături de școli, bibliotecile fac parte din instituțiile care exercită influențe multiple asupra unei națiuni. Fără distincție de vârstă, profesie, religie, opinii politice, bibliotecile se adresează tuturor păturilor sociale, ajutând nevoii de informare și recreere a fiecăruia.

Dintre acestea, bibliotecile școlare contribuie la creșterea calității învățământului, fiind un suport necesar activităților de educație (formare). Rolul acestora în noul context educațional trebuie privit cu mare atenție

deoarece diversificarea tipologiei documentare și a modalităților de acces la resursele informaționale a făcut ca aceste structuri de informare și documentare să înceapă să-și piardă, puțin câte puțin, în ultimele decenii, poziția cu greu atinsă.

Principala menire a bibliotecilor școlare este de a pune la dispoziția utilizatorilor întreaga informație necesară, precum și instrumentele de documentare și metodologia de utilizare a lor. Bibliotecile școlare sunt componente esențiale și indispensabile ale sistemului de învățământ preuniversitar, rolul primordial fiind de suport al activităților didactice și de cercetare.

Bibliotecile școlare sunt considerate ca fiind colecții de cărți, periodice și alte resurse documentare și informaționale pentru uzul elevilor și profesorilor. Trebuie avut în vedere rolul lor educațional și de organizator al resurselor cunoașterii. Colaborarea între biblioteci și școli, adică între planurile de învățământ și școli este necesară pentru a corobora oferta bibliotecilor în materie de resurse documentare și de informare și cerințele informaționale ale școlilor.

Prin însăși natura sa, școala este principala instituție organizată care are ca prim scop formarea multilaterală a personalității elevului. Procesul formării omului este complex și nu se poate realiza decât în procesul muncii și al relațiilor sociale.

În procesul instructiv-educativ, desfășurat în școală pe baza unui plan de învățământ minuțios și chibzuit întocmit, se realizează, în strânsă corelație, instrucția și educația tineretului. Fără a putea fi separate mecanic una de alta, instrucția și educația se împletesc în orice activitate organizată în școală pentru a duce la însușirea culturii. Cultura nu se poate dobândi însă decât prin instrucție.

Adevărata cultură nu se poate dobândi însă numai ca urmare a studierii manualelor școlare și a audierii lecțiilor profesorilor, oricât de erudiți ar fi ei și oricâte metode și procedee pedagogice ar folosi. „*Nu e cultură absorbirea manualelor didactice de către mulți premianți ai liceelor noastre. Cine se mărginește la zădărnicierea publicațiilor frivole și la mecanismul strict didactic al manualelor rămâne depărtat și sălbăticit, în afara luminii auguste a adevăratei culturi din care se poate decurge îmbunătățirea raporturilor dintre popoare și, în sfârșit, pacea.*” (Sadoveanu, M. Mărturisiri, București, E.S.P.L.A, 1960, p.366)

Fără a minimaliza importanța instrucției care se face pe baza programelor și a manualelor școlare, trebuie să examinăm problema raportului dintre cultură, instrucție și educație.

Cultura reprezintă o sinteză de mare amploare, și cu perspective mereu noi, a eforturilor materiale și spirituale cristalizate în forme concrete

de-a lungul mileniilor, o acumulare neîntreruptă de valori spirituale, la care fiecare generație se străduiește să-și aducă contribuția sa în funcție de treapta pe care se găsește societatea umană în evoluția ei permanentă spre progres și înflorire.

Astfel definită, noțiunea de cultură este extrem de vastă și niciodată nu va putea fi stăpânită de un singur om în toate laturile ei. Prin instrucție omul reușește, în școală, universitate și chiar după aceea, să-și însușească un număr apreciabil de cunoștințe, putând deveni astfel un om cult. Cultura însă nu este suficientă pentru a realiza un om multilateral. La ceea ce dă instrucția trebuie adăugate multe elemente referitoare la comportarea lui în viață, care nu se pot obține decât printr-o susținută muncă educativă.

În general, se crede că îndrumarea și controlul lecturii îi revin exclusiv profesorului de literatură română. Nimic mai greșit și mai dăunător muncii instructiv-educative decât acest fel de a privi lucrurile. Îndrumarea și controlul lecturii sunt acțiuni dificile și cu multe consecințe asupra educației. De aceea, întregul colectiv pedagogic, începând cu directorul și terminând cu bibliotecarii, are datoria morală și profesională de a se ocupa de lectura școlarii.¹

Directorul școlii, răspunzând în ansamblu de îndrumarea și controlul întregului proces instructiv-educativ, nu poate să se dezintereseze de volumul și calitatea lecturii elevilor, de influența pe care acestea o au asupra educației și instrucției tineretului școlar. El are obligația să introducă în planul general de muncă al școlii, ca și în planurile trimestriale, măsuri concrete pentru îndrumarea și controlul lecturii, să verifice cu atenție planificările calendaristice și să dea indicații precise în legătură cu aceasta. Cu prilejul asistențelor la ore, când se fac sondaje sau se controlează caietele elevilor, este necesar să aibă în vedere și problema lecturii, ca un obiectiv demn de urmărit cu orice prilej. Cu ocazia cercetării diverselor abateri disciplinare, când analizează frecvența slabă a unor elevi, delăsarea sau indiferența față de studiu, să nu negligeze a se informa și în legătură cu cărțile pe care le citesc aceștia. Nu este exclus ca anumite lipsuri în educația elevilor să se datoreze și unor lecturi contraindicate sau pasiunii exclusive pentru lectură în detrimentul învățării.

Directorul poate organiza din când în când chiar dezbateri în Consiliul Pedagogic pe această temă. Astfel de discuții dau mai mult de gândit cadrelor didactice și le mobilizează mai mult în muncă. Pentru

¹ Jemănenau, Nina. *Ghid pentru bibliotecarul școlar*. București: Editura Did. și pedagogică, 1974, p.34

documentarea lor și a colectivului pedagogic, sunt necesare mai multe sondaje făcute la un număr cât mai mare de clase și cu un număr cât mai adecvat de întrebări, potrivite cu scopul urmărit la un moment dat.

Interesante și cu efect educativ sunt și convorbirile cu profesorii, cu diriginții, cu părinții, cu elevii și cu bibliotecarii. În centrul atenției lui trebuie să stea dotarea bibliotecii cu toate cărțile utile elevilor, crearea unor condiții optime de studiu în bibliotecă, ușurarea operațiilor de împrumut, controlul regulat și îndrumarea muncii bibliotecarilor, care adesea ignoră rolul mare al lecturii asupra formării morale și intelectuale a tineretului.

Un sprijin eficace îl poate găsi școala în părinții elevilor. Mulți dintre ei nu înțeleg însă just rolul și importanța lecturii. Prin lectorate bine pregătite pe tema aceasta, directorul trebuie să trezească mai mult interes în rândurile părinților pentru supravegherea lecturii copiilor lor.

În vederea atingerii tuturor obiectivelor legate de îndrumarea și controlul lecturii elevilor, directorul poate antrena comisiile metodice de specialitate, pe profesorii de specialitate, pe profesorii de literatură, pe diriginți, pe elevi și pe bibliotecari. Rolul de coordonator și inițiativele îi revin însă acestuia.

Dirigintele clasei are pe plan mai limitat aceleași obligații ca și directorul școlii. El răspunde de instruirea și educarea tuturor elevilor clasei pe care o conduce. Deși îndatoririle dirigintelui sunt multiple și grele, în centrul atenției lui trebuie să stea și lectura elevilor.

Folosind anumite ore de dirigenție sau numai o parte din ele, convorbirile cu elevii, diferite sondaje, ședințele cu părinții etc., dirigintele trebuie să urmărească cu multă atenție lecturile extrașcolare ale elevilor. Apropiindu-se mai mult sufletește de aceștia, el reușește, fără prea multe eforturi, să se documenteze asupra lecturii școlarilor săi. În privința controlului, de mare folos îi este colaborarea cu părinții elevilor. Aceștia îl pot ajuta mai ales în ceea ce privește controlul și într-o oarecare măsură chiar în îndrumarea lecturii, în alegerea cărților pe care le pot citi copiii. Pentru a stârni interes în rândurile părinților în vederea colaborării cu ei în această direcție, dirigintele trebuie să provoace cât mai multe discuții în ședințele pe care le ține cu aceștia, venind cu exemple concrete și bine documentate asupra diverselor aspecte pe care le prezintă îndrumarea lecturii.

Dacă dirigintele este mai puțin familiarizat cu un anumit gen de literatură, este dator să se documenteze, cerând concursul profesorilor de specialitate.

Folosind, din când în când, în orele de dirigenție, lecturi din anumite opere literare, prezentându-le volume de cărți, organizând, în

colaborare cu bibliotecarii, standuri volante de cărți în clasă, dirigintele reușește să trezească interesul elevilor pentru cărțile bune.

Adesea se crede că lectura copiilor se limitează la literatura beletristică. Din cauza aceasta, ceilalți profesori se interesează prea puțin ce citesc elevii în afara manualelor școlare. Lecturile elevilor sunt și trebuie să fie mult mai variate și să îmbrățișeze toate domeniile de activitate: matematică, fizică, chimie, științe naturale, geografie, istorie etc. ca să nu mai vorbim de limbile moderne și clasice.

Dacă profesorul este la curent cu tot ceea ce apare în domeniul specialității lui și dorește să informeze și pe elevi asupra scrierilor care îi interesează, se evită astfel de situații, bibliotecile personale ale elevilor se îmbogățesc cu lucrări utile și interesante, de la bibliotecă se împrumută și alte cărți decât cele de literatură beletristică, iar cunoștințele elevilor se îmbogățesc și pregătirea lor depășește nivelul mediu al cunoștințelor cerute de programele școlare.

Aici trebuie subliniat un aspect: recomandarea anumitor cărți să nu ducă la impunerea procurării și a citirii lor. Ea să fie numai orientativă, nu obligatorie. Altfel, se ajunge la supraîncărcarea elevilor și la transformarea interesului pentru anumite probleme într-un fel de corvoadă de care elevii se achită fără prea multă plăcere. Chiar lectura unei cărți interesante pierde din farmecul ei atunci când este impusă de cineva.

Comisiile metodice, având rolul de a coordona activitatea diverselor specialități și de a realiza un schimb util de experiență pedagogică și profesională, trebuie să aibă în centrul atenției lor îndrumarea lecturii elevilor. Prin competența lor, comisiile metodice sunt în măsură să elaboreze planuri de acțiune concrete, pe grupe de clase paralele, să întocmească liste bibliografice, să organizeze sondaje și să ajute efectiv munca bibliotecarilor.

Comisiilor metodice le revine îndatorirea importantă de a întocmi liste bibliografice pe obiecte, în care să fie incluse mai întâi lecturile obligatorii și facultative, apoi cele extrașcolare în ordinea accesibilității și utilității anumitor opere. Odată întocmite aceste liste, pe cât posibil de la începutul anului școlar, comisiile metodice au îndatorirea să asigure dotarea bibliotecii școlare cu toate operele necesare elevilor și să înlesnească prin standul de cărți din școală procurarea unora dintre ele de cât mai mulți elevi. Acolo unde este posibil, cărțile să fie grupate la standuri pe vârste și chiar clase, cu indicarea vizibilă a clasei pentru care sunt mai accesibile.

Tot comisiile metodice trebuie să elaboreze și listele bibliografice pentru perioadele de vacanță, să ia măsuri pentru afișarea lor în clase, la

biblioteca și chiar într-un loc mai frecventat de elevi, unde se poate aranja frumos un colț al cărții.

Lor le revine și sarcina stabilirii anumitor criterii după care să se facă periodic controlul lecturii extrașcolare.

Dezbaterea problemei lecturii elevilor ar trebui să formeze anual sau trimestrial un punct important din ordinea de zi a fiecărei comisii metodice, indiferent de specialitatea predată la orele de curs.

Consiliul pedagogic, ca expresie a muncii în colectiv, este singurul organ capabil să realizeze o sinteză a experienței pedagogice într-o unitate școlară. Lui îi revine, în ultimă instanță, dreptul de a rezolva toate problemele de ordin instructiv și educativ și datoria de a lua măsuri unitare obligatorii pentru toate cadrele didactice. În consecință, consiliul pedagogic trebuie să se preocupe și de lecturile elevilor. El are posibilitatea să dezvolte în ședințe organizate constatările făcute de membrii colectivului, diversele măsuri luate, să aprobe sau să dezaprobe unele inițiative, să soluționeze unitar toate problemele ridicate de îndrumarea și controlul lecturii.²

Folosind experiența unor profesori, învățători, diriginți sau a comisiilor metodice, consiliul pedagogic este singurul organ competent să generalizeze anumite metode și procedee, să stabilească măsuri obligatorii pentru întregul colectiv didactic.

La dezbaterile unor teme legate de îndrumarea și controlul lecturii elevilor, prezența bibliotecarilor este necesară, deoarece acestora le revin sarcini importante în această direcție. Uneori, este indicat ca bibliotecarii să prezinte referate documentate, care să constituie un punct de plecare pentru luarea măsurilor impuse de situația constatată într-o anumită perioadă a anului, fie pe toată școala, fie numai la anumite clase.

Pentru a nu lăsa ca dezbaterea unor aspecte ale muncii de îndrumare și control a lecturii să aibă un caracter sporadic, considerându-se ceva cu totul secundar, este bine ca una din ședințele consiliului pedagogic să fie consacrată numai anumitor probleme strâns legate de acest aspect al muncii instructiv-educative din școala respectivă.

În viața multor tineri, biblioteca joacă un rol covârșitor. În ea și-au petrecut anii adolescenței mii de oameni de cultură și de știință. Nicăieri nu se poate forma și întreține mai cu efect gustul pentru lectura bună decât în atmosfera îmbietoare la citit a unei biblioteci, oricât de modestă ar fi ea. Rafturile încărcate cu atâtea scrieri din toate domeniile, mesele cu cititorii aplecați cu răbdare asupra cărților, liniștea abia tulburată de

² Jemăneanu, Nina. *Op.cit.* p.38

foșnetul filelor întoarse cu multă grijă, totul îmbie la lectură și la meditație.

Elevii obișnuiesc să frecventeze adesea și alte biblioteci afară de cea a școlii, nu numai pentru că aici nu găsesc toate operele pe care le caută, ci și fiindcă bibliotecile școlare servesc uneori mai mult ca depozite de cărți pentru împrumut. Este adevărat că unele biblioteci școlare nu au săli spațioase de lectură, dar chiar atunci când există condiții prielnice pentru lectură în sala bibliotecii, nu se formează deprinderea elevilor de a rămâne acolo să citească timp mai îndelungat. În sălile de lectură, elevii întârzie numai atât cât împrumută anumite cărți sau cât răsfoiesc revistele și ziarele.

Crearea unor condiții bune și formarea deprinderii de a citi în sala de lectură, au avantajul că trezesc mai mult interes pentru literatură, asigură un climat plăcut, stimulează concentrarea atenției și dau posibilitatea multor elevi să-și petreacă în mod util o parte din timpul liber.

Din comoditate sau dintr-o greșită înțelegere a influenței educative pe care o are cititul în sala de lectură a bibliotecii, unii bibliotecari preferă să împrumute cărțile numai acasă, fără să acorde cea mai mică atenție atragerii tinerilor spre sala de lectură. Deseori, bibliotecarii interzic elevilor să rămână în sala de lectură pentru a-și face lecțiile, neînțelegând că în felul acesta pot fi atrași curând și spre lectura extrașcolară. Elevul care vine în sala de lectură a bibliotecii să-și pregătească lecțiile în liniște și adesea în condiții materiale mai bune, în scurtă vreme ajunge să îndrăgească literatura. Chiar dacă la început a venit cu scopul de a-și asigura un loc propice pentru învățatură, fără să se preocupe de citirea altor cărți, cu timpul privirea lui se va îndrepta de la manualele școlare și de la caietele de teme la volumele ispititoare din rafturile bibliotecii și curând după aceea va fi tentat să deschidă și el o carte de lectură. El se va strădui apoi să-și termine lecțiile cât mai repede, pentru a avea timp să guste și câteva pagini de literatură. Sala de lectură ar putea fi considerată un fel de mic laborator de lucru cu cartea, indiferent dacă aceasta este un manual școlar sau un roman oarecare. Important este că atmosfera de muncă din sala de lectură exercită o influență favorabilă asupra studiului individual care nu se poate limita la manualele școlare.

Pentru a se favoriza lectura, este necesar ca sala de lectură să fie luminoasă, spațioasă cu mese comode, cu vitrine de cărți frumos aranjate, pe categorii – după accesibilitate sau după tematică – să se asigure liniștea necesară studiului, condiție pe care să și-o impună și bibliotecarii, nu numai cititorii, să se împrumute cărțile cu ușurință, fără admonestări, fără bruscări sau ridicări de ton.

De asemenea, este bine ca biblioteca școlară să fie înzestrată cu un număr cât mai mare de exemplare din fiecare operă, mai ales din cele solicitate mai des de elevi.

Creându-se toate condiții de lucru, se asigură dezvoltarea și cultivarea interesului și a gustului pentru lectură.

Biblioteca singură, oricât de bine dotată ar fi și oricâte condiții materiale s-ar crea, nu este totdeauna suficientă. Sufletul ei este bibliotecarul, modestul funcționar de altădată, salariatul conștient de astăzi, ridicat la rangul de „îndrumător al tineretului”, în acest domeniu. Aceasta nu este o simplă figură de stil, ci, o realitate confirmată de activitatea multor mii de bibliotecari și școlari.

Bibliotecarul școlar trebuie să fie la curent cu toate lucrările de specialitate, să citească multă literatură, pentru a putea să recomande elevilor cărțile cele mai accesibile sau cărțile cele mai bune din domeniul care îi interesează pe aceștia. Acesta, conștient de misiunea lui, se documentează și în probleme de pedagogie și psihologie, pentru a ști cum să procedeze cu elevii în diferite împrejurări, să le cunoască particularitățile de vârstă și interesele în funcție de aceste particularități.

Cunoscând mai bine sufletul copiilor, apropiindu-se cu dragoste de ei, recomandându-le cărți atractive, dar și instructive, sfătuindu-i cum să păstreze cărțile și cum să le citească, bibliotecarul devine un adevărat educator, un prieten al cititorilor, un om priceput și stimat.

Munca bibliotecarului nu este simplă, dacă nu se mulțumește numai cu înregistrarea cărților, făcând oficiul simplu de a împrumuta mecanic și fără nici un discernământ cărțile cerute.

Bibliotecarul care își iubește meseria și dorește să contribuie cu ceva la instruirea și educarea tineretului păstrează o strânsă legătură cu profesorii și cu diriginții claselor, se informează de ce cărți au nevoie mai mult elevii, urmărește planurile editoriale, întocmeste din vreme, tabele de cărți necesare pentru buna dotare a bibliotecii, se preocupă de întreținerea fondului de cărți, ține o strictă evidență a mișcării cărților. Lucrând astfel, organizat, bibliotecarul poate să furnizeze diriginților, profesorilor și directorului școlii multe date utile pentru educarea și instruirea elevilor.³

Munca bibliotecarului va fi încununată de succes, numai dacă va fi bine planificată încă de la începutul anului școlar, cu obiective precise și cu aprecierea concretă a tuturor măsurilor care se vor lua în vederea aducerii la îndeplinire a acestora.

În ultimii ani, specialiștii în materie subliniază cu hotărâre rolul deosebit al bibliotecii în educația și autoeducația oamenilor. „Astăzi, mai

³ Jemănenau, Nina *Op.cit.*, p.65

mult ca oricând, biblioteca este o instituție de cultură complexă și de o uimitoare diversitate și elasticitate în adaptarea la condițiile pe care le oferă mediul social în care se dezvoltă” (Bălăeș, Dumitru 1968).

Este tot mai mult părăsită concepția că biblioteca este un depozit de cărți inert la care se apelează numai ocazional. Această concepție, din păcate existentă încă, ignoră partea activă a muncii pe care o desfășoară biblioteca.

Biblioteca școlară are o sarcină educativă de mare răspundere. Ea trebuie să-și facă simțită prezența, să știe să-și dezvăluie în modul cel mai adecvat măreția tainelor, să-i cunoască bine pe cei ce doresc să-i devină cititor, să-i ofere fiecăruia cărțile și instrumentele muncii cu cartea necesare pentru școală, pentru viață.

În ansamblul atribuțiilor educative ce revin bibliotecii școlare, cartea devine doar unul dintre instrumentele activității de bibliotecă.

Bibliotecarul școlar, sau cel care îndeplinește această funcție, trebuie să cumuleze calități de pedagog și psiholog. În sprijinul lui vin și celelalte cadre didactice (diriginții, profesorii de diverse specialități și toți ceilalți factori care concură la educația elevilor).

Aceasta cu atât mai mult cu cât tendința generală a școlii moderne constă în a-i învăța pe elevi „cum să învețe” în așa fel încât, ulterior, fiecare să poată dobândi singur cunoștințele de care va avea nevoie și pe care școala nu i le poate asigura în volumul necesar și cu rapiditatea cu care apar.

Dezvoltarea furtunoasă a științei și tehnicii zilelor noastre cere un număr tot mai mare de profesioniști dotați cu o gândire capabilă să facă față cerințelor noi și diverse. Alături de asigurarea însușirii temeinice și într-un ritm accelerat a noilor cunoștințe științifice de către elevi și studenți, cerință obiectivă a epocii noastre, este necesară formarea unei gândiri independente și creatoare, dobândirea de cunoștințe referitoare la organizarea științifică a muncii intelectuale, deprinderi de muncă independentă, în scopul dezvoltării interesului și motivația pentru o astfel de activitate.

Activitatea pedagogică de formare la elevi a deprinderilor și intereselor pentru continuarea instruirii „pe cont propriu” sau, cu alte cuvinte pentru autoinstruire, și care de data asta, dreptul legitim de a fi inclusă între sarcinile învățământului și încă la un loc de frunte.

Autoinstruirea se include în problematica pedagogiei școlare; ea este sau trebuie să fie parte integrantă a procesului instrucției școlare.

În condițiile învățământului modern, care nu mai cere, în principal, memorarea mecanică a tuturor cunoștințelor predate în cadrul procesului instructiv, ci este un sistem care tinde să-i obișnuiască pe elevi cu munca

activă de însușire a cunoștințelor în așa fel încât ei să poată face față cerințelor societății pentru care au fost instruiți, activitatea bibliotecii și a bibliotecarului școlar nu mai constituie doar un mijloc auxiliar al activității de educație, ci este o parte integrantă a acesteia.

În acest context nou, principala sarcină a bibliotecarului constă în deprinderea elevilor cu tehnica muncii intelectuale, în obișnuirea lor cu folosirea tuturor mijloacelor moderne de informare puse la dispoziție de biblioteca școlară a zilelor noastre. Este de la sine înțeles că această sarcină se realizează în strânsă colaborare cu întregul activ de cadre didactice din școală sub directa îndrumare a acestora.

Biblioteca școlară nu concurează procesul de învățământ, ci îl completează. Ea dă documentația practică, gustul pentru cercetarea individuală și documentația bibliografică, atât de utilă tuturor oamenilor. Din punct de vedere intelectual, lectura pregătește pentru reflecție, pentru formarea spiritului și creșterea câmpului de cunoștințe.

BIBLIOGRAFIE

CRISTEA, Sorin. *Managementul organizației școlare.* București: EDP, 2003.

IOSIFESCU, Șerban. *Management Educațional pentru instituțiile de învățământ.* București: M.E.C., 2001.

JEMĂNEANU, Nina. *Ghid pentru bibliotecarul școlar.* București: Editura Didactică și Pedagogică, 1974. 72p.

JINGA, Ioan. *Conducerea învățământului. Manual de management instituțional.* București: Editura Didactică și Pedagogică, 1993.

JINGA, Ioan. *Managementul învățământului.* București: Editura All, 2001.

MARCU, Vasile; ORȚAN, Florica. *Managementul activităților extracurriculare.* Oradea: Editura universității din Oradea, 2003. 130p.

ORȚAN, Florica. *Management educațional.* Oradea: Editura Universității din Oradea, 2003. 250p.